

КАРИЕРНАТА ИСТОРИЯ НА: Анастасия Спасова Стойчева

Кратка биография (визитка): Магистър по физика и математика, специализация Метеорология, 1994 г., През май 2000 г. започнах като физик в НИМХ, Отдел „Краткосрочни и средносрочни прогнози“. През 2001 г. преминах през конкурс за научен сътрудник, а от 2006 г. до началото на настоящата - асистент в Департамент „Метеорологични прогнози“. От януари 2015 съм Ръководител на Сектор „Метеорологични прогнози“ към Департамент „Прогнози“. От март 2010 до март 2015 г. – задочен докторант към Катедра „Метеорология и геофизика“ на Физически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, отчислена с право на защита. Темата на докторантската ми работа е „Мъглите в София през периода 1992-2014 г., научен ръководител – доц. д-р Стилиян Евтимов.

1. Защо избрахте да се реализирате на тази позиция?

Защото бях завършила тази специалност и ми се отдаде възможност да се явя на конкурс. Първоначалното ми желание беше да се реализирам като учител по физика, защото смятам че тази дисциплина трябва да се „отглежда“ с внимание у подрастващите. Самата физика беше изключително интересен предмет за мен в училище. Освен това моята учителка по физика беше от истинските учители, което също беше от решаващо значение. Не съм любител на етикетите, този предмет ми върви, другият – не; това са, според мен, грешни стереотипи, залегнали трайно в българското отношение към образованието. Истината е, че от преподавателите зависи как ще се възприема един предмет. Е, семейната среда оказва влияние също, но аз не съм дете на физици. След като установих, че в началото на 90-те срива в учителската професия е налице, особено при важни предмети като точните науки, реших че трябва да започна и успоредно да изучавам друга специализация, а именно метеорологията и някак неусетно пътят ми се подреди така. Въпреки, че детската ми мечта не е била да стана метеоролог, харесвам работата си и я работя с удоволствие.

2. Кои са най-важните умения, които трябва да притежава човек, за да се реализира на тази позиция?

Логично мислене, умения за бързо ориентиране в много и противоречива информация, смелост при вземане на решения, изключителна отговорност, умения за натрупване на информация, която да остава структурирана по особен начин – това е т. нар. „синоптична памет“, ясен и правилен говор.

3. Какъв тип предварителен опит (летни стажове, специализации и т.н.) трябва да имат студентите, за старт в тази насока?

Е, по мое време нямаше такива „екстри“ – просто започвайки работа, установяваш още колко много неща трябва да научиш. Моето допълнително образование е станало чрез редица курсове, главно в Германия и Англия. В нашата област има възможности за много такива обучения, тъй като методиките за изготвяне на

прогнозата за времето се променят или по-точно към старите техники се добавят нови и в процеса на работа се натрупват допълнителните знания, например по спътникова метеорология, радарна метеорология и въобще дистанционните методи за сканиране на атмосферата, интерпретация на резултатите от числените модели чрез методите на синоптичен анализ, извършван с помощта на модерните системи за съчетаване на диагностична и прогностична информация и др. За днешните студенти стажантските програми са добър ориентир, както за самите тях, така и за приемащата организация.

4. От кои канали студентите могат да черпят информация за наличието на подобни позиции?

Вие сте една нова инициатива в тази посока, която с времето ще се установи като подходяща практика. Иначе, както на всякъде – през страниците на самите Организации и Институции, чрез преподавателите във Факултета, чрез приятели и състуденти.

5. Кои са най-големите трудности, с които се сблъсква човек, когато стартира кариерата си в тази сфера?

Зависи от колектива, в който попадне. Но първоначалният шок от това, още колко много неща трябва да се научат или просто да се приложат на практика, след чисто университетската наука, е основното. Това бързо се преодолява, ако попаднеш в колектив, който иска да научи новите колеги на това, което вече знае. Ще обясня какво имам предвид. Синоптичната работа, от една страна, е с подчертани индивидуалистични характеристики, т.е. за 12 часа /такава е продължителността на едно дежурство/ твоя е отговорността за това, какви прогнози ще се четат и публикуват навсякъде по медиите за следващото денонощие, или за по-дълъг период от време; твоя е отговорността как и колко отрано ще се вдигне предупреждение за опасно метеорологично време, на което ще реагират Държавни и Обществени организации и служби. От друга страна, работата на един синоптик е част от общата работа на колектива – преди твоята прогноза има друга, след теб – следва друга, т.е. да разчиташ на колегата е от особено значение. Затова, ако се върнем на казаното в началото по този въпрос, колективът от синоптици в НИМХ се грижи да подбере и обучи хората си така, че да може да разчита на тях; иначе общата кауза пропада.

6. Кое е най-голямото удовлетворение за Вас от работата на тази позиция?

Сбъднатите прогнози, общият дух на синоптиците, работещи на дежурства, възможността всеки ден да е различен и работата да не е скучна, напротив интересна, пълна с предизвикателства и възпитаваща и упражняваща качества, които не се придобиват на друго място.

7. Какво правите в един типичен работен ден?

Трудно ми е да опиша 12 часа работа с няколко изречения. Както казах и по-горе, нашата работа е разнообразна и няма повторения, които да доскучават. Е, има близки и подобни ситуации, но все нещо е малко по-различно. Ще ви цитирам нещо:

The weather is an ever-playing drama before which we are a captive audience. With the lower atmosphere as the stage, air and water as the principal characters, and clouds for costumes, the weather's acts are presented continuously somewhere about the globe. The script is written by the sun; the production is directed by the earth's rotation; and, just as no theater scene is staged exactly the same way twice, each weather episode is played a little differently, each is marked with a bit of individuality.

Clyde Orr, Jr., Between Earth and Space

Но все пак – напрегната работа в анализиране на настоящата обстановка, анализиране на резултатите от числените модели, логично обобщение в текста на прогнозата, прогнозиране на минимални и максимални температури за много пунктове, както и символи за времето за съответния срок по пунктове. Обсъждане на развитието на времето с останалите колеги на дежурство. Помежду всичко това – отговаряне на телефонни запитвания от граждани за времето в момента, в бъдещи срокове у нас и в чужбина; писане на специализирани прогнози при запитвания; изпълнение на всички дейности по договореностите с телевизиите – БНТ, БТВ, Нова телевизия, ТВ+, с вестниците, с информационните агенции. Изготвяне на прогнозите за Гражданска защита, Топлофикация София, Президент, Министър председател, за Министерството на околната среда и водите, Председателя на БАН и др. При тежки метеорологични обстановки „типичният“ ден е доста натоварен от интервюта за медии.

8. Какви пътища за професионална реализация предполага Вашата специалност?

Много и най-разнообразни – в НИМХ, на Летище София, в метеорологичната служба на военните, в Министерството на транспорта, в МОСВ, в Държавни агенции и дружества, свързани с обслужването на язовири, електропреносните дружества, в телевизиите и др. Няма как да изброя всички посоки, в които може да намери реализация един метеоролог, но определено има поле за изява.

9. Какво от наученото във ФзФ ви помага най-много в настоящата работа?

Цялото обучение по физика представлява изключителна тренировка за мозъка, което е от съществено значение за всяка една професия. Способността да се

ориентираш и да намираш това, което в момента ти липсва като информация също се възпитава при такова тежко обучение, през което преминава един физик. Е, всъщност дисциплините от метеорологичната специалност са изцяло използвани, с допълнително натрупване, в настоящата ми работа.

10. Кое беше най-голямото предизвикателство в прехода университет-работна среда?

Този въпрос в известна степен дублира попитаното във въпрос 5, но ако трябва да уточня, ще кажа, че съществено предизвикателство са командировките в чужбина, за които никой не ни беше обучавал.

Може би трябва да добавя и това, че при нас от значение е и хладнокръвното отношение към медийните изяви и като предизвикателство стоеше и пречупването на сериозната за мен тема – прогноза за времето през призмата на телевизионните критерии за това.

11. Кои списания, сайтове или други канали са ценни да бъдат следени?

Зависи с каква цел. За пример ще дам сайта на Европейския център за средносрочни прогнози (ECMWF), където има достатъчно информация и за студентите и за евентуалната им бъдеща ориентация. Всички списания с метеорологична тематика са за тези, които искат да са в крак с най-съвременните научни разработки.

12. Какво е вашето послание към настоящите студенти?

Категорично, да завършат образованието си. Физиката е дисциплина, която отваря изключителни врати навсякъде по света. Да имат късмета и щастието да се реализират така, че да се чувстват удовлетворени и да имат самочувствието на добре образовани хора.